

DZIAŁ VII WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto nie obejmują wynagrodzeń pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonania pracy (prześciej płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

CHAPTER VII WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. **Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, as well as wages and salaries of employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organisations, employers organisations, economic and professional local government.

Wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere units, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries include, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g. for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded a labour contract with an employer for the purpose of job vocational training.

2. The **average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income tax and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, other pensions and sickness) paid by the insured employee.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees converted into full-time paid employees.

Świadczenia społeczne

1. **Świadczenie wychowawcze z programu „Rodzina 500+”** od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2023 r. poz. 810). Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę; również od tej daty nie są gromadzone informacje o liczbie pobierających to świadczenie rodzin. Od 1 czerwca 2022 r. świadczenie wychowawcze otrzymują dzieci w pieczy zastępczej (do 31 maja 2022 r. były to dodatki w kwocie równej/odpowiadającej wysokości świadczenia wychowawczego).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

2. **Karta Dużej Rodziny** na mocy ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1744) przysługuje, niezależnie od dochodów, rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- 1) poniżej 18 lat;
- 2) poniżej 25 lat, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej;
- 3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności.

Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny (również rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka) spełniającej wymienione warunki. Posiadacze karty mają zapewnione zniżki, przede wszystkim, przy zakupie towarów i usług konsumpcyjnych.

Social benefits

1. Since 1 April 2016 the **child-raising benefit from the "Family 500+" programme** has been granted to persons authorised on the basis of the Act of 11 February 2016 on State Aid in Raising Children (Journal of Laws 2023 item 810). Since 1 July 2019 the child-raising benefit has been granted to every child up to 18 years of age, regardless of family income; also since that date the information on the number of families receiving the benefit is not collected. From 1 June 2022, foster care children receive child-raising benefit (to 31 May 2022, these were supplements in the amount equal to child-raising benefit).

Benefit is financed from the state budget.

2. **Large Family Card** based on the Act of 5 December 2014 on Large Family Card (Journal of Laws 2021 item 1744) can be obtained, regardless of the received income, by families with at least three children:

- 1) up to the age of 18;
- 2) up to the age of 25 in the case when children learn at school or higher education institution;
- 3) without age limits in the case of children with legal confirmation of disability.

The Card is issued free of charge to each member of the family (including foster family and foster home) meeting the conditions specified. The holders of the Card can take advantage of discounts while purchasing consumer goods and services.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (72). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2019	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w zł in PLN					
OGÓŁEM	4549,11	5713,03	6104,97	6662,69	7362,74	TOTAL
sektor publiczny	4802,87	5997,87	6411,96	6950,18	7437,81	public sector
sektor prywatny	4399,61	5571,33	5948,40	6521,44	7330,43	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3972,69	5781,16	5948,36	6436,69	7472,09	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	5385,42	6625,61	6954,23	7290,15	8080,04	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	5270,03	6502,34	6817,29	7122,66	7859,42	of which manufacturing
Budownictwo	4271,22	5477,96	5734,57	6105,98	6865,56	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3718,13	4960,65	5338,14	5959,48	6777,45	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	3841,73	4868,42	4971,79	5094,92	6264,00	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2688,86	3351,49	3543,75	3794,19	4149,13	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	6730,96	8202,62	9155,55	10535,08	11193,37	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6425,54	7578,81	7394,24	8311,66	9238,03	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4442,34	5436,02	5493,18	6212,33	6800,44	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4818,88	6161,90	6572,25	7167,03	8217,00	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2958,40	4009,00	4377,05	5072,43	5445,83	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4898,93	6350,43	6827,81	7309,82	7940,25	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	4616,72	5317,72	5665,91	6145,32	6523,66	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3985,19	5517,19	6082,92	6919,07	7408,81	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3548,88	4624,38	4840,29	5131,55	5860,25	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	3693,29	4779,79	5007,60	5469,91	5866,86	Other service activities

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad.

Świadczenia społeczne

Social benefits

TABL. 2 (73). **ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE Z PROGRAMU „RODZINA 500+” I KARTA DUŻEJ RODZINY**
CHILD-RAISING BENEFIT FROM THE "FAMILY 500+" PROGRAMME AND LARGE FAMILY CARD

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze:				Child-raising benefit:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie	87913	87917	92722	average monthly number of children on which families receive the benefit
wypłaty świadczenia w tys. zł	529814,6	530437,9	573319,5	benefit payments in thousand PLN
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny.....	10750	11742	13730	Families Large Family Card holders

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Source: data of the Ministry of Family and Social Policy.